

ZEMZEM/ Ibn Battutaň «Syýahatnamasyndan»

Category: Kitapcy, Ýol ýazgylary
написано kitapcy | 22 января, 2025
ZEMZEM/ Ibn Battutaň "Syýahatnamasyndan" ZEMZEM/ ibn BATTUTA

Zemzem guýusynyň üstine galdyrylan gümmez Hajaryl-Eswediň garşysynda ýerleşýär. Aralary ýigrimi dört ädim. Ybraýym makamy gümmeziň sagynda. Aralygy gaty gitse on ädim. Gümmeziň içine ak mermer düşelipdir. Zemzem guýsy gümmeziň aşagynda ýerleşip, Käbäniň garşysyndaky diwara has golaý. Guýynyň agzyna örän nepislik bilen biri-birine sepleşdirilen mermer öriliplidir. Üstine-de gursun çagylypdyr. Onuň aýlaw görnişli meýdanynyň giňligi kyrk, belentligi bolsa dört ýarym garyş. Guýynyň çuňlygy on bir gulaç bolaýmasa. Halkyň gürriň bermegine görä, her anna gijesi guýyň suwy köpelýärmiş. Gümmeziň girelgesi gündogar tarapda. Gümmeziň içinde togalak lüle bar. Onuň agzynyň giňligi-de, çuňlygy-da bir garyş. Ýerden baş garyş ýokarda dur. Onuň içine täret üçin suw doldurulýar. Töweregine-de adamlaryň oturyp, arkaýyn täret almaklary üçin tagta seki aýlanypdyr.

Zemzem gümmeziniň beýleräginde hezreti Abbas tarapyndan gurdyrylandygy çakanylýan Sharab gümmezi bar. Bu gümmeziň girelgesi demirgazyk tarapda. Häzirki döwirde bu gümmeziň içinde «dawaryk» diýip atlandyrylýan agzy gulply hum küýzelerde zemzem suwy saklanýar. Bu küýzelerde suw sowadylyp, adamlara hödür edilýär. Mukaddes öye degişli Gurhany Kerim we beýleki kitaplar hem şu gümmeziň içinde saklanýar. Ol ýerdäki kitaphanada inli hem uzyn sandygyň içinde Pygamberimiz aradan çykandan on sekiz ýyl soň, Zeýd bin Sabit tarapyndan göcirilen Gurhany Kerimiň nusgasy bar. Mekgeliler gytlyk ýa-da şoňa meňzeş bela-beterlere duçar bolanlarynda bu nusgany çykaryp, Käbäniň bosagasynda, soňam Ybraýym makamında goýýarlar. Ondan soň kellelerine hiç zat geýmän, başlary açyk ýagdaýda onuň

daşyndan aýlanýarlar-da, mynajat etmäge başlaýarlar, Haktagaladan Gurhany Kerimiň we Ybraýymyň makamynyň hormatyna ýalkamagyny dileýärler. Beýik Biribar rehmet nazaryny salýança-da, Gurhany Kerimiň daşyndan aýrylmaýarlar. Hezreti Abbasyň saldyran gümmezinden sähel gyra sowulsaň, öňüňden Ýahudy gümmezi çykýar.

Ibn Battuta, Syýahatnama. Terjime eden: Ahmet Meläýew Dünýä edebiýaty žurnaly, No4 (40) 2017ý. Ýol ýazgylary